

Pohorelský školáčik

Časopis zo života ZŠ s MŠ Pohorelá

Číslo 2 - október

Šk. rok: 2015/2016

Z obsahu:

Úvod

Halloween

Deň knižníc

Športom proti drogám

Cezpoľný beh

Beseda o šikanovaní

Nové učebne

Výlet v Tatrách

Časopis Bojovník

Coca-cola cup

Výtvarné práce

Jessica Alba

Hádanky

Vtipy

Pohoreľské nárečie

Niečo pre deti

Úvod

Najkrajší mesiac jesene, október je už dávno tu a rovnako ako pokračujete vy v príprave na školu, redakcia ďalej prispieva do nášho Školáčika. Na školu už sme si všetci opäť zvykli a čo nevidieť tu bude prvý štvrťrok v známych školských laviciach. Redakcia pre Vás v tomto čísle zdokumentovala všetky školské udalosti za posledný mesiac, zoznámí Vás s októbrovými zvykmi a sviatkami, ale prispeje aj doplnovačkami a omaľovánkami pre najmladších žiakov. Vychutnávajte si jeseň a nezabudnite si prečítať najnovšieho Školáčika! ☺

Vaša redakcia Pohorelského školáčika ☺

Halloween

Halloween je sviatok oslavovaný večer 31. októbra. Oslavujú ho predovšetkým deti oblečené v kostýmoch, ktoré koledujú a navštevujú susedov.

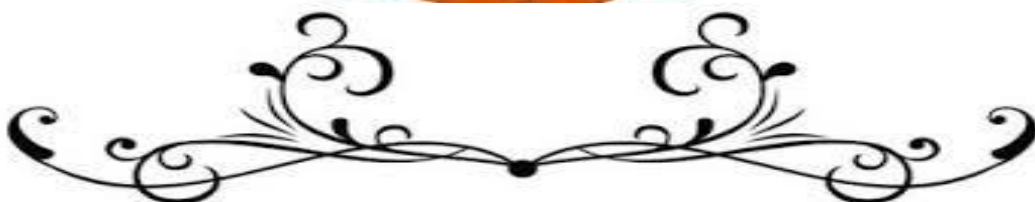
Oslavuje sa hlavne v západnom svete, najmä v USA, Portoriku, Írsku, Spojenom Kráľovstve, Kanade v Austrálii a na Novom Zélande. Pôvod má v Írsku, ako pohanský sviatok.

Pôvodný názov bol Halloween, skratka z anglického Halloweenen (doslovný preklad:

predvečer všetkých svätých). Halloween je pôvodne pohanský (keltský) sviatok **Samhain** - pohanský nový rok (koniec pohanského roka). Možno sa stretnúť aj s názvom predvečer sviatku všetkých mŕtvych. Tradičnými znakmi Halloweenu sú špeciálne vyrezané tekvice (Jack-o'-lantern), vo vnútri ktorých je sviečka, čarodejnice, duchovia, netopiere, čierne mačky, metly, oheň, príšery, kostlivci a pod. Typickými farbami sú červená, žltá, oranžová a čierna.

(O. Martinec, IX.A)

Deň knižníc v ZŠ s MŠ Pohorelá

Jedného čarovného októbra sa v horehronskej obci Pohorelá, v malej, no za to skvelej škole, uskutočnilo podujatie na oslavu Medzinárodného dňa knižníc, ktoré zorganizovali pani učiteľka **Mgr. M. Skladaná** a vedúca školskej knižnice **Bc. D. Lakandová**.

Medzinárodný deň knižníc, ktorý sa po celom svete pripomína a slávi štvrtý októbrový pondelok, bol na našej škole poňatý ako **KRAJINA ROZPRÁVKOVO**. Príprav na pondelok **26.10.2015**, kedy sa táto akcia konala, sa nezúčastňovali len pani učiteľky, ale v neposlednom rade žiaci - od prvého až po deviaty ročník. Vytvárali rozprávkové postery, inštalované v priestoroch školy, nacvičili divadelné predstavenia pre spolužiakov a pripravovali si masky a kostýmy bytostí z krajiny Rozprávko na pondelkové podujatie.

V pondelok 26.10.2015, po tretej vyučovacej hodine, sa všetci zúčastnení žiaci obliekli do kostýmov a masiek, znázorňujúcich rozprávkové byzosti a spolu s triednymi učiteľkami sa presunuli do školskej telocvične, kde sa to celé konalo. Keď boli všetci prítomní, vrátane pani vedúcej obecnej knižnice, zriaďovateľov školy a niektorých rodičov, Bc. Lakandová predniesla príhovor, ktorým všetkých na rozprávkovom dopoludní uvítala a zapriala im krásne chvíle plné zážitkov. Potom sa školská telocvična premenila na divadelné javisko. Deti však nevedeli, aké rozprávky im spolužiaci zahrajú, a názvy obidvoch mali na konci uhádnuť. Žiaci tretieho ročníka, pod vedením triednej pani učiteľky **Mgr. Zlúkyovej**, nám zahrli *veršovanú rozprávku **Búdka v poli***, kde vystupovali ako zvieratká, hovoriace ľudskou rečou. Nasledovali žiaci druhého stupňa, siedmci, ktorých pripravovala **Mgr. Skladaná**. Predviedli nám moderné poňatie známej rozprávky ***Snehulienka a sedem trpaslíkov***, na ktorom sa všetci pobavili. Obe divadielka boli odmenené potleskom a usmiateymi tvármi, hlavne najmladších žiakov. Potom všetky triedy postupne predstavovali a predvádzali svoje masky, za čo boli všetci odmenení sladkosťami.

Konečne prišla žiakmi najobľúbenejšia časť programu, a to tanec masiek. Všetci prítomní žiaci a niektoré pani učiteľky sa nahrnuli na tanečný parket, kde sa o hudobný podklad a dobrú zábavu postarali naši najstarší, žiaci deviateho ročníka. Počas tanca, kedy sa deti dobre bavili, hrali s balónikmi, tancovali a jedli sladkosti, pani učiteľky chodili pomedzi nich a rozhodovali sa, ktoré masky sú najkrajšie a najoriginálnejšie a neskôr budú aj vyhodnotené. Keď bolo hodnotenie masiek ukončené a hudba stíchla, prišiel čas na odmenenie najlepších rozprávkových postáv a najkrajšie urobených triednych posterov. Cien bolo dostatok a z každej triedy pani učiteľky vybrali tri masky, ktoré sa im páčili najviac. Nehodnotil sa len vzhľad masky, ale aj kreativita pri jej príprave a originalita postavy, ktorú predstavovala. Na podujatí sa zlietli nielen víly a bosorky, ale prišli aj princezné, zvieratká, animované, či kreslené postavičky, rôzne strašidlá, masky predstavujúce povolania, návštevníci z ďalekých krajín a iných galaxií, a celkovo postavy zo slovenských aj zahraničných rozprávok, alebo filmov.

Dopoludnie sa končilo poďakovaním všetkým zúčastneným, pani učiteľkám, ktoré všetko zorganizovali, ale aj obci a riaditeľstvu základnej školy s materskou školou, pretože nám umožnili niečo takéto pri príležitosti Medzinárodného dňa knižníc zorganizovať.

Všetci žiaci sa výborne bavili, pripomenuli si, prečo sú dôležité knižnice a na chvíľu sa preniesli do rozprávok, ktoré všetky deti zbožňujú. Zažili chvíle radosti a zábavy, sprijemnili si deň v škole a domov sa vracali plný pekných zážitkov.

(A. Bialiková, IX.A)

0. ročník

1. A

1.B ↗

2.A ↗

3.A ↻

4.A ↻

4.B

5.A

6.A

6.B

7.A

8.A

9.A

Športom proti drogám

Dňa **9. októbra 2015** o 9:30 hod. sa uskutočnil v **ZŠ Jasenie** XIV. ročník cezpoľného behu s názvom **Športom proti drogám** o putovný pohár starostky obce Jasenie.

Z našej školy sa zúčastnili traja žiaci:

Christopher Suchánek - 4.A

Adam Kuklica - 4.A

Bibiana Zlúkyová - 3.A

Disciplíny, ktoré museli prekonať:

1. Vedomostná úloha
2. Hod na cieľ
3. Prenos raneného
4. Prekážkový beh (trať dlhá 1,5 km v prírodnom teréne)

Naši reprezentanti sa umiestnili na **7. mieste** zo 14.

Žiakov na súťaž pripravovali p. uč. **Mgr. I. Zlúkyová** a **Mgr. M. Huťová**. Žiakom ďakujeme za reprezentáciu školy.

(R. Grajciarová IX.A)

Cezpoľný beh „O putovný pohár starostu obce Beňuš“

Dňa **30. septembra 2015** sa uskutočnil **X. ročník cezpoľného behu** v areáli Základnej školy **Beňuš**. Štartovať mohli zmiešané trojčlenné družstvá žiakov základných škôl v dvoch kategóriách: mladší žiaci a starší žiaci. Dĺžka trate pre mladších žiakov bola 1100 m a pre starších žiakov 1350 m. Na trati sa museli žiaci popasovať s úlohami ako bola strelba zo vzduchovky a hod granátom na cieľ. Našu školu reprezentovali **Jozef Klimko, Kristína Gandzalová, Patrik Puškár** zo **VII.A triedy** a **Martin Refka, Petra Homolová, Matej Bútora** z **VIII.A triedy** (foto). Mladší žiaci získali krásne **3. miesto** a starší žiaci **6. miesto**. Za reprezentáciu školy žiakom ďakujeme. Žiakov na súťaž pripravovali **Ing. K. Kanošová** a **Mgr. J. Šajša**.

(M. Chromčová, IX.A)

Beseda o šikanovaní

Dňa **15. októbra 2015** sa v našej škole uskutočnila beseda na tému **šikanovanie**, o ktorej nám prišla porozprávať sociálna pracovníčka **Mgr. Miriama Ocel'ová z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Brezne**. Besedy sa zúčastnili žiaci druhého stupňa. Besedu zorganizovalo Komunitné centrum v Pohorelej.

A čo sa naši žiaci o šikanovaní dozvedeli?

Šikanovanie je prílišné zámerné preháňanie osoby, kladenie jej prekážok, násilné ponižujúce správanie voči nej alebo jej týranie zo strany jednotlivca alebo skupiny, spravidla ak sa táto osoba nemôže tejto situácii vyhnúť a nie je schopná sa jej účinne brániť. Pre šikanovanie je typický nepomer síl medzi páchatel'om a obeťou a častá pasivita a bezmocnosť obeť. Šikanované sú spravidla osoby slabšie, menej informované či akokoľvek výraznejšie odlišné.

Prostriedkom šikanovania môže byť **násilie, ponižovanie, urážky, posmievanie**, ale aj niečo menej nápadné ako napr. **ignorovanie, ohováranie, schválnosti**. Pravidelné šikanovanie je nebezpečný sociálno-patologický jav, pri ktorom je obmedzovaná osobná sloboda rozhodovania, je ponižovaná ľudská dôstojnosť a česť.

Šikanovanie v škole

Verejnosť sa o násilí na školách dozvedá z médií, ktoré však opisujú len tie najbrutálnejšie prípady. K šikanovaniu dochádza na každej škole. Jeden z výskumov v Českej republike ukázal, že na druhom stupni základných škôl je šikanovaných 41% žiakov. Šikanovanie sa vyskytuje aj na stredných a vysokých školách.

Možnosti riešenia šikany:

1. Zrušenie povinnej školskej dochádzky. Vylúčenie agresorov zo školy. Trestné stíhanie agresorov. Pri súčasnej legislatíve tieto riešenia nie sú reálne.
2. Škola sa môže pokúsiť o zintenzívnenie dozoru alebo môže nainštalovať kamery. Je tiež možné uzavrieť alebo odstrániť skryté zákutia, ktoré sú častým miestom šikany.
3. Obete a potenciálne obete sú vedené k tomu, aby šikanovaniu vzdorovali útekom, volaním o pomoc, sebaobranou a v ľahších prípadoch psychologickými prostriedkami ako je humor či ignorovanie agresora.
4. Presmerovanie agresivity do športu alebo inej vzrušujúcej aktivity. Budovanie osobnej perspektívy agresora a následné presmerovanie energie na konštruktívne aktivity.

(V. Syčová, IX.A)

Slávnostné otvorenie učební

Na začiatku školského roka, dňa **2. septembra 2015**, sa okrem privítania žiakov v novom školskom roku, uskutočnilo aj **slávnostné otvorenie nových učební** na prírodovedné predmety **fyziku a chémiu**. Nové učebne sa nachádzajú vo štvrtom (modrom) pavilóne na poschodí. Na otvorení sa zúčastnila pani Mgr. Daniela Škvarková zo Spojeného školského úradu v Polomke, pani starostka Ing. J. Tkáčiková, členovia rady školy, pán riaditeľ Mgr. J. Šajša a pani zástupkyňa Mgr. E. Bialiková. Dúfame, že žiakom našej školy a ich učiteľom sa bude počas nasledujúcich rokov v týchto učebniach čo najpríjemnejšie učiť.

(X. Hazáková, IX.A)

učebňa fyziky

učebňa chémie

výlet v Tatrách

Dňa **14. septembra 2015** (v pondelok) na našej škole naši žiaci mali riaditeľské voľno. Učitelia našej školy sa vybrali zregenerovať a načerpať sily do vysokohorského prostredia **do Tatier**.

Ráno sme vyštartovali z Pohorelej a autobusom sme sa dovezli do **Starého Smokovca**. Odtiaľ sme sa zubačkou vyviezli na **Hrebienok**, ktorý sa nachádza vo výške **1285 metrov n. m.** Z Hrebienka sme sa horskou cestičkou vybrali na **Zámkovského chatu**, ktorá sa nachádza vo výške **1475 metrov n. m.** Výborne sme sa tu naobedovali a niečo dobré vypili. Jesenné počasie nám prialo. Bolo veľmi krásne, slniečko pekne svietilo, aj keď v niektorých častiach Tatier fúkal vietor, ale to už patrí k počasiu v Tatrách, ktoré je tu premenlivé. Po oddýchnutí sme sa so Zámkovského chaty vybrali na **Rainerovú útulňu (1301 m.n.m.)** a odtiaľ až **k Bílikovej chate (1255 m.n.m.)**. Počas cesty z Bílikovej chaty sme sa zastavili pri **Vodopádoch studeného potoka (1246 m.n.m.)** a znova sa vrátili na Hrebienok, kde sme sa zubačkou zviezli do Starého Smokovca. Tam sme navštívili **Švajčiarsky dom**, v ktorom nás majiteľ tohto penziónu Števo Bačkor – tatranský nosič, pekne privítal, pohostil a premietol nám film o tatranských nosičoch počas štyroch ročných období.

Po krásnom a namáhavom dni sme sa podvečer odviezli zo Starého Smokovca naspäť domov a plný zážitkov spomínali na príjemne strávený jesenný deň v Tatrách.

(Mgr. M. Krupová)

Časopis Bojovník

O výsledkoch súťaže SNP očami detí sme už v našom časopise písali, ale nás veľmi potešilo, že výtvarná práca našej žiačky bola uverejnená aj v dvojtýždenníku Bojovník č. 15/2015, ktorý vydáva Slovenský zväz protifašistických bojovníkov. To znamená, že pri príležitosti 70. výročia ukončenia 2. svetovej vojny a 71. výročia SNP usporiadali Múzeum SNP a Slovenský zväz protifašistických bojovníkov už 7. ročník celoslovenskej literárnej a výtvarnej súťaže žiakov základných a stredných škôl. Práce z územia celého Slovenska hodnotili v Múzeu SNP odborná literárna a výtvarná porota. Tvorili ich pedagógovia a odborníci, ktorých nominovali organizátori súťaže.

2. miesto vo výtvarnej súťaži získala naša žiačka **Alžbeta Bialiková z IX.A triedy**. Jej práca mala názov *Aká si mi krásna, ty rodná zem moja*. Žiačku na túto súťaž pripravovala **Mgr. M. Skladaná**. Porota vybrala spomedzi 905 prác. Betke gratulujeme a prajeme ešte veľa ďalších úspechov. ☺

Coca-cola cup 2016

Dňa **27. októbra 2015** sa na domácom futbalovom ihrisku uskutočnil **futbalový zápas Coca-cola cup 2016**. Žiaci druhého stupňa Základnej školy v Pohorelej sa zúčastnili 1. kola so žiakmi zo Základnej školy v Polomke. Žiaci hrali o postup do druhého kola. Bohužiaľ prehrali **2:0** a nepostúpili do ďalšieho kola. Pískal Jaroslav Haľak.

Zúčastnení žiaci: **Peter Pilát, IX.A**

Dávid Pompura, IX.A

Dávid Tešlár, IX.A

Patrik Puškár, VII.A

Jaroslav Sedmák, VII.A

Adrian Veštúr, VI.A

Roman Bartoš, VI.B

Matej Bútora, VIII.A

Martin Refka, VIII.A

Martin Zlúky, VIII.A

Jakub Mišurda, VIII.A

Jakub Bútora, VIII.A

Mário Pokoš, VI.B

Ivan Bartoš, VI.B

Žiakov na súťaž pripravoval p. riaditeľ **Mgr. J. Šajša**. Žiakom ďakujeme za reprezentáciu školy. (P. Pilát, IX.A)

Výtvarné práce našich žiakov

Petra Homolová, VIII.A

Vanesa Kulifajová, VIII.A

Jessica Alba

Herectvo bolo únikom pred šikanou. Na školu si nespomínam v dobrom. Pochádzam od rodičov zmiešanej rasy, mám mexickú, dánsku a francúzsku krv. Keď som bola malá, moji rodičia sa často sťahovali a vždy sme bývali v malých špinavých domoch...

Bola som plachá, šťúpila a mala som výrazný predkus. Navyše som si od rodičov odniesla silný prízvuk, takže som v škole rozprávala čo najmenej, pretože som sa hanbila. Spolužiačky si ma však všimli a každý deň mi strpčovali život. Robili si posmech z môjho výzoru, z môjho hlasu i z mojich zubov. Nepatrila som medzi bohaté deti a tak som nemala nič pekné alebo značkové, na rozdiel od zvyšku triedy. Na základnej škole to však bolo neodpušiteľné, a tak som si vytrpela aj kvôli tomu. Šikana sa postupne stala neznesiteľnou a od krutých slov a nadávok moji spolužiaci postupne prešli na fyzické útoky. Môj otec ma začal vodiť do školy, aby ma nenávisťné deti pred školou nezbili. Párkrát sa mi totiž stalo, že si na mňa počkali po škole a pokúsili ma napadnúť. Utížila som niekoľko rán do hlavy a na rukách som mala modriny od toho, ako som sa chcela brániť. Skrátka, bolo to otrasné...

Začala som sa zaujímať o herectvo, pretože to bol pre mňa spôsob, ako sa premeniť na niekoho iného a uniknúť posmeškom a nadávkam. Dnes viem, že to bolo to najlepšie, čo som mohla spraviť, pretože som svoj únik pred šikanou premenila na úspešnú kariéru a dúfam, že moje dve dcéry nebudú zažívať v škole niečo podobné!

(L. Šavolová, IX.A)

Hádanky

Keď ide do hory, domov hľadí,
keď ide domov, do hory hľadí.
Čo je to?

(arekeS)

Čierne zrno, biela roľa,
múdra hlava, čo ju siala.
Čo je to?

(omsíP)

Keď to leží, mlčí to,
keď ho pohneš, vreští to.
Čo je to?

(zaťeR)

(M. Dudáš, VI.A)

Vtipy

Aký je rozdiel medzi mestským radcom a hnacím remeňom?

- Ten, že mestský radca sa v práci nezoderie a remeň áno.

Bača Ďuro hovorí valachovi Mišovi:

- Mišo, dostal som chorobu z povolania.

- A čože vám je, bača?

- Mám ovčie kiahne.

Príde pacient a hovorí lekárovi:

- Ja som taký debil.

Lekár hovorí:

- To ste...

Tu polícia. Pani našli sme v rieke mŕtvolu a okolostojaci sa domnievajú, že je to váš manžel. Môžete nám povedať, či mal nejaké zvláštne znamenie, aby sme mohli potvrdiť jeho totožnosť?

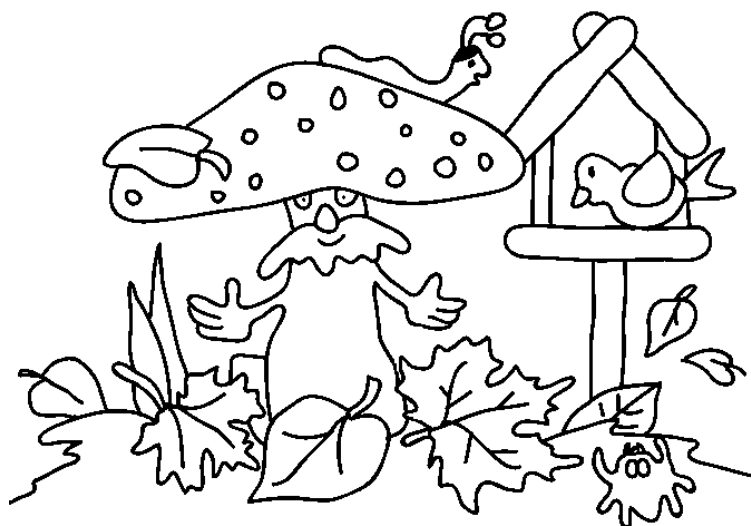
Pani sa zamyslí a povie:

- Áno, koktal...

Príde syn zo školského výletu. „Mami, dali nám takú hnusnú bagetu, ale som ju zjedol celú, lebo som nemohol nájsť kôš.“

(R. Pokošová, IX.A)

Vyfarbi si obrázky

(Z. Puťošová, IX.A)

Pohoreľské nárečie

Pohoreľské nárečie

Časť druhá

- slová z nášho nárečia začínajúce na písmeno **C** až **E**

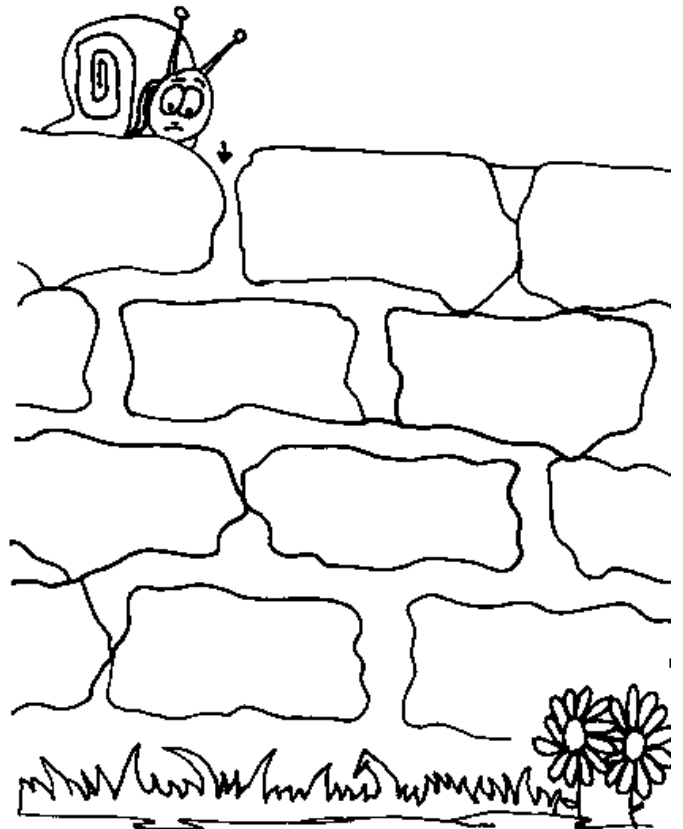
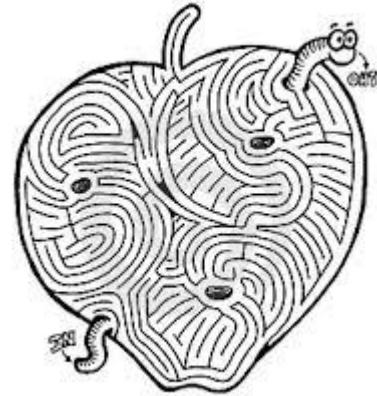
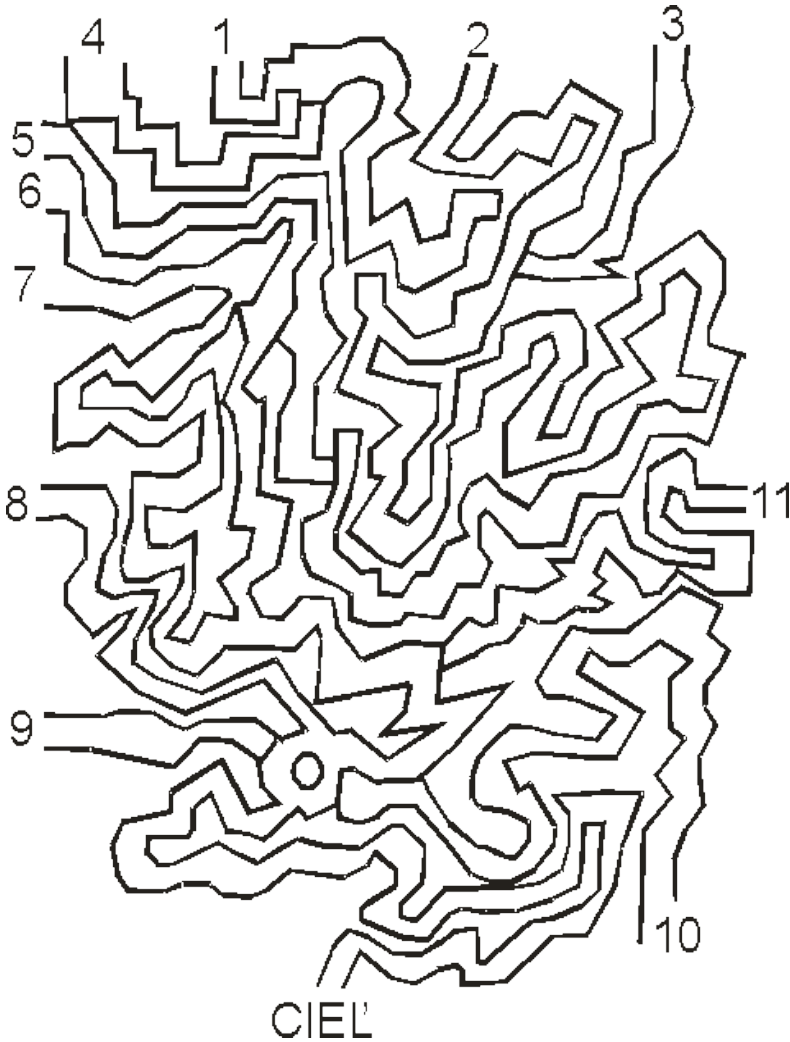
- náhodné slová z pohoreľského nárečia

cal'ina - nedotknutá tráva
calkim - celkom
caly - celý
carach, carachi - zbytočné veci
čajasto - cesto
ciberaj - zemiaky na kyslo
čerkulant - cirkulár
cigaretľ'a - cigareta
ciment - cement
cirkel' – kružidlo
čompel' - cencúl
cukər - cukor
cukrarňa – cukráreň
cvajnak – chytrák
cvargat' - túlať
cvərna – niť
cvičyňa - cvičenie
cycat' - cicat'
cyncərin (aj *cymcərin*) - cintorín
dadov - materská škôlka
dačy / dačyj - nieči
dach - strecha
dakedy - niekedy
dakotər - niektorý
daščək - strieška
dat' na fiškaľ'a - dať na súd
dat' preboha - dať zadarmo
dat' sə nadat' - dať sa nahovoriť, naviesť
dəgviť - dusiť, rozpúčať niečo
dəľ'ovat' – dláždiť
disňa – sviňa
diškret – peňažná odmena
dloto – dláto
dlõň - dlaň
dlubat' – piplat' sa
dolapit' - dochytiť
dolovat' - prehrabávať sa v niečom

dochtor – doktor
dosľ'a - doteraz
dosvačat' - usvedčovať (dakoho)
drabina - rebrík
dreľ' - skôr, prv
dreľ'hoda - voľakedy dávno
drõt'ar - drotár
dručək - tenké drevo
drugi - iný, druhý
duršľ'ak – pribojník
dyľ'ina - drevená podlaha v chlieve
d'ajstra - veno
d'əfka - dievka
d'əra - diera
d'it'e – dieťa
d'ufa – zápalky
d'ugof – zátka
dzyngat' - zvoniť
egzekucyja – exekúcia
ekces – poľný, lesný priestupok
eržət' - erdžať
əščə - ešte
čapka – čiapka
čapkat' – biť, udierať
čerovat' - vymieňať, zamieňať
čat – vlásenka, sponka do vlasov
čavargovat' – potulovať sa
čejder – žrebec
čəlo - čelo
čiga – kladkostroj
činalovat' – porábať, robiť
člõnak - člnok
čoby – aby
Čoš? - Čo?, Prosím?
čuchrat' – strapatiť
čujny – ostražitý

(A. Bialiková, IX.A)

Blúdiská

(Z. Puťošová, IX.A)

Časopis vydáva ZŠ s MŠ Pohorelá, Kpt. Nálepku 878, 976 69 Pohorelá. **Šéfredaktor časopisu:** A. Bialiková (IX..A), **predseda redakčnej rady:** A. Lakanda (IX.A). Ide o mesačník. Časopis vyšiel v novembri 2015. Časopis bol založený v šk. roku 2013/14 a vychádza od septembra 2013. **Redaktori:** A. Bialiková, O. Martinec, A. Lakanda, P. Pilát, R. Grajciarová, Z. Puťošová, M. Chromčová, R. Pokošová, V. Syčová, B. Kolláriková, D. Tešlár, L. Šavolová, X. Hazáková a D. Pompura z IX.A. **Pedagogický dozor:** Mgr. Mariana Krupová.